

Dagens fråga

I tisdags hölls den sista allsångskvällen för sommaren i Oscarsparken i Lindesberg. 60–70 personer hade samlats för att sjunga tillsammans.

Tycker du om att sjunga?

– Jag gillar att sjunga, men sjunger bara hemma. Fast förut var jag med i skolkören.

Louise Wiberg,
studerande,
Hällefors

– Ja, det gör jag. Men jag har aldrig varit aktiv, i en kör eller någonting sådant.

Anna Ersarp,
sjukskriven,
Högfors

– Nej, det tycker jag inte, men mamma tycker nog om det.

Tommy Nyberg,
har precis gått ut
gymnasiet,
Sundbyberg

– Ja, det gör jag verkligen. Så jag har börjat på estetprogrammet med musik på Lindeskolan nu.

Linda Freij,
studerande,
Finnåker

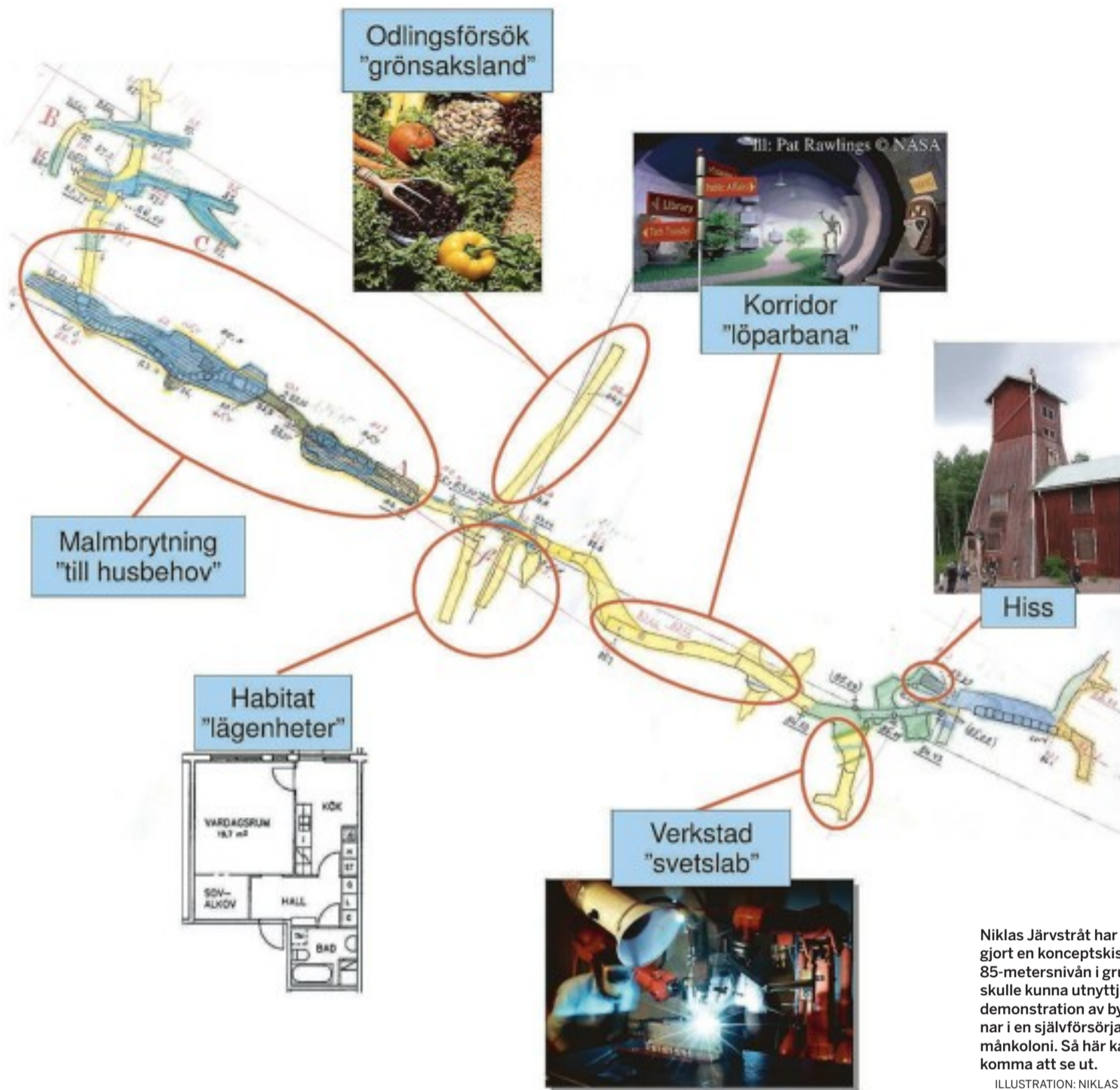
NA Bergslagsposten:

Järnvägsgatan 8
711 81 Lindesberg
Telefon: 0581-844 00
(växel)

Redaktionschef:

Mattias Fröden,
0581-84412, 070-35 19 164
E-post: mattias.froden@na.se

Annons/prenumeration:
Telefon: 0581-844 00 (växel)

Niklas Järström har redan gjort en konceptskiss på hur 85-metersnivån i gruvan skulle kunna utnyttjas för demonstration av byggnader i en självförsörjande mánkoloni. Så här kan det komma att se ut.

ILLUSTRATION: NIKLAS JÄRSTRÖM

Mánforskare siktar på Gyttorp

Tanken är att köpa Hagelgruvan för att bygga underjordiska samhällen

GYTTORP

De vill rädda rivningshotade Hagelgruvan i Bergsäng – köpa anläggningen, bo där och använda gruvan till mánbasforskning. Nu pågår förhandlingar med Orica.

Han forskar på lösningar att kunna kolonisera mánen. Hon driver ett nystartat bokförlag där ungdomar skriver för ungdomar.

Och när Niklas Järström och Marianne Rugård Järström från Trollhättan rákade áka förbi Hagelgruvan i Gyttorp sa det klick.

– Vi blev jättekará i Hagelgruvan, det var kärlek vid första ógonkastet, berättar Marianne.

Bevara så mycket som möjligt

Nu har de diskuterat med Orica om att fá köpa Hagelgruvan.

– Och Orica i Gyttorp har varit väldigt tillmötesgående, förklarar Marianne.

De vill bosätta sig i en del av gruvbyggnaderna, bevara så mycket som möjligt av den unika miljón och använda själva gruvan till mánforskning.

– För att demonstrera hur ett självförsörjande samhälle kan byggas upp och fungera under jord, förklarar Niklas Järström som forskar

Hagelgruvan i dag. BILD: THOMAS ERIKSSON

inom materialteknik och gjorde år 2000 en förstudie om kolonisation av mánen tillsammans med NASA, som vill bygga en mánbas där 2020. Niklas är universitetslektor, docent och teknologie doktor på Högskolan Väst i Trollhättan och samarbetar också med Chalmers tekniska högskola och Lunds universitet.

Underjordiska mánbaser

Kolonisationen av mánen måste ske under ytan, förklarar han. Det är där Hagelgruvan kommer in i bilden, som ett försöks- och forskningscentrum för utvecklingen av underjordiska mánbaser där folk ska kunna leva och bo.

– Jag vill ha en så autentisk miljö som möjligt, förklarar han.

Hagelgruvan passar utmärkt, tycker Niklas. Går köpet i lás börjar de med att pumpa ur vattnet, rusta hissen och göra en konceptstudie för att använda gruvan för flera olika mánbasprojekt.

– Att visa att det går att göra så

här, och att det kommer att kännas som utomhus fast det är underjordiskt, det är fullt genomförbart, förklarar han.

Ánda sedan 1994 har han försökt att fá i gång ett sådant projekt och nu kan det bli verklighet. Han har redan gjort en konceptskiss på hur 85-metersnivån i gruvan skulle kunna utnyttjas för demonstration av byggnader i en självförsörjande mánkoloni. Det kommer dessutom att sätta Gyttorp inte bara på världskartan, utan också på rymdkartan.

Samarbetspartners

Starten av projektet kommer de att finansera med egna medel, sedan söka medel hos olika samarbetspartners för de olika delarna i projektet. Designleverna på Chalmers tekniska högskolan kan till exempel vara med och bygga själva lägenheterna.

Syreförsörjningen på mánen är inga problem, berättar Niklas Järström, eftersom grus och stenar innehåller 40 procent syre. Där finns också järn och andra metaller som går att utvinna. Därför passar det bra att bygga demonstrationsanläggningen i en gammal järnmálsgruva, förklarar han. Då kan de under mántrogna förhållanden göra försök att utvinna järn ur malmresterna under jord till husbehov. Odling av

grönsaker i gruvgångarna ingår också, likaså joggingbanor för att hålla kroppen i gång.

Men varför?

– För att ta steget ut i rymden, förklarar Niklas Järström.

De vill också hyra eller köpa ingenjörbyggnaden, i huvudsak för bokförlaget Bombadil Publishing som Marianne nu driver i Trollhättan och London. Förlaget där ungdomar skriver för ungdomar expanderar dessutom så mycket att hon så snart som möjligt behöver anställa minst sju personer till.

– Ingenjörbyggnaden skulle passa väldigt bra, och då skulle ungdomarna också kunna träffas här, förklarar hon.

Flytten till Gyttorp betyder ett antal nya arbetstillfällen i kommunen. Runt november-december hoppas hon och Niklas Järström att flytten kan ske.

Skulle det inte gå att köpa Hagelgruvan är de väldigt intresserade av att hitta någon annan passande gruva eller berggrum i närheten.

– Men vi kommer att kámpa för Hagelgruvan, vi ger inte upp, säger Marianne.

THOMAS ERIKSSON
0587-158 83
thomas.eriksson@na.se